

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

5.luokka

sisältöalue	S1: Vuorovaikutustilanteissa toimiminen
laaja-alainen osaaminen	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
tavoite	T1: ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvaramaansa ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa (L1, L2, L4) T2: innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan (L1, L2, L4) T3: ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat (L2)
oppimisen tavoitteet	T1: Oppilas oppii vahvistamaan ilmaisuvaramaansa ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa. T2: Oppilas oppii vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelua ymmärtämistaitojaan. T3: Oppilas oppii käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa.
tavoitteisiin liittyvät sisällöt	T1: Sana-, käsite- ja fraasivaraston laajentaminen. Kielenkäytön harjoittelu eri tilanteissa. Kertominen, kuvailu ja mielipiteen ilmaiseminen perusteluineen. Keskusteluun osallistuminen eri tilanteissa ja aiheissa. Kysymisen ja vastaamisen taidon vahvistaminen. Kuuntelemisen ja kuullun ymmärtämisen vahvistaminen. T2: Keskittyvä ja tarkka kuunteleminen. Opetuspuheen ymmärtäminen ja opetuskeskusteluihin osallistuminen. Kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa rakentavasti toimiminen. T3: Itseilmaisun harjoittelu eri tilanteissa (esim. ei-sanalliset ilmaisukeinot ja luovuus kokonaisilmaisussa). Ryhmäesitysten harjoittelu. Oman puhe-esityksen suunnittelu ja toteutus. Muiden ottaminen huomioon suullisissa viestintätilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö ja toisten kuunteleminen).
arviointi	T1: Vuorovaikutustaidot ja ilmaisuvarama Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin. Oppilas ilmaisee omia ajatuksiaan ja mielipiteitään tuetusti. T2: Vuorovaikutuksessa toimiminen ja kuultujen tekstien ymmärtäminen Oppilas osallistuu puhumalla kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti. Oppilas ymmärtää pääosan opetuspuheesta ja muusta kuulemastaan. T3: Ilmaisuvarama vuorovaikutustilanteissa Oppilas pyrkii käyttämään erilaisia sanallisia ilmaisun keinoja ja ottamaan huomioon puhekumppaninsa. Oppilas pitää valmistellun esityksen itselleen läheisestä aiheesta.

sisältöalue	S2: Tekstien tulkitseminen
laaja-alainen osaaminen	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
tavoite	T4: ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä (L1, L4) T5: kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen (L2, L4)

	T6: ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan (L1, L2, L4)
oppimisen tavoitteet	T4: Oppilas oppii sujuvoittamaan lukemistaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä. T5: Oppilas oppii kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen. T6: Oppilas oppii tekemään päättelevää tekstien tulkintaa sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan.
tavoitteisiin liittyvät sisällöt	T4: Monilukutaito: kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstilajien ja niiden piirteiden tunnistaminen ja sisällön ymmärtäminen. Kriittinen medialukutaito: tekstien vertailuun ja luotettavuuden arvioimisen harjaantuminen. Kirjallisuuden lajien tunnistaminen ja niihin liittyvien peruskäsitteiden (henkilö, tapahtumapaikka ja -aika, juoni) käyttäminen. T5: Erilaiset tekstin ymmärtämisen strategiat (esim. silmäily, ennakointi, keskeisten asioiden etsiminen, omin sanoin kertominen ja tiivistäminen). Puhutun kielen piirteiden tunnistaminen ja ymmärtäminen (esim. ilmeet, eleet, äänenpaino ja -sävy, äänen voimakkuus) T6: Erilaisten tekstien päättelevä tulkinta. Sana-, käsite- ja fraasivaraston laajentaminen (esim. koulun yhteisiä käsitelisteja hyödyntäen).
arviointi	T4: Lukutaidon sujuvuus ja tekstilajitaidot tekstin tulkinnassa Oppilas lukee tekstejä pääosin sujuvasti. Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin ja niiden keskeisimpiä piirteitä. Oppilas käyttää osittain itsenäisesti tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnassa ja luotettavuuden arvioinnissa. T5: Tekstien tulkinta Oppilas ymmärtää puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä pääosin ja hahmottaa tekstin kokonaisuuden. Oppilas käyttää jossain määrin tekstin tulkintaa edistäviä luku- ja ymmärtämisstrategioita. T6: Sana- ja käsitevarannon laajentuminen, päättelevä tekstien tulkinta Oppilas hahmottaa tekstin kokonaisuuden ja pystyy tekemään päätelmiä lukemastaan. Oppilas laajentaa ohjatusti sana- ja käsitevarantoaan.

sisältöalue	S3: Tekstien tuottaminen
laaja-alainen osaaminen	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
tavoite	T7: innostaa oppilasta edistämään käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä (L1, L4, L5) T8: auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita (L1, L2, L4) T9: ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta (L1, L2, L4)
oppimisen tavoitteet	T7: Oppilas oppii edistämään käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä. T8: Oppilas oppii syventämään taitoaan tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita. T9: Oppilas oppii tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta.
tavoitteisiin liittyvät sisällöt	T7: Eri tekstilajien monipuolisten tekstien tuottaminen omien ajatusten, kokemusten, mielipiteiden ja toisten tekstien pohjalta (esim. kertova, kuvaava, ohjaava ja yksinkertainen kantaa ottava tekstilaji). Käsinkirjoitus- ja näppäintaitojen sujuvoittaminen.

	<p>T8: Kokonaisten tekstien tuottaminen: sujuvasti eteneviä tekstejä yksin ja muiden kanssa. Kirjoittamisprosessin harjaannuttaminen (ideointi, suunnittelu, tuottaminen ja muokkaaminen). Kirjainten ja sanojen oikeinkirjoituksen vahvistaminen (esim. luettelo, yleis- ja erisnimet, yhdyssanat, vuorosanat). Oman tekstin selkiyttäminen ja elävöittäminen (esim. sanasto, sanajärjestys, kappalejako, otsikointi).</p> <p>T9: Omien tekstien muokkaaminen itsearviointin perusteella (esim. kappalejako tai aikamuodot). Vertaisarviointiin harjaantuminen (esim. tekstin parannus- ja muokkausehdotukset). Tekstin muokkaaminen palautteen perusteella.</p>
arviointi	<p>T7: Tekstilajitaidot tekstin tuottamisessa, käsin kirjoittaminen ja näppäintaidot Oppilas kirjoittaa tekstilajiltaan tunnistettavia kertovia, kuvaavia ja kantaa ottavia tekstejä (esim. mielipidekirjoitus). Oppilaan käsin tai näppäimistöllä kirjoittamisen taidot ovat ikäkauteen nähden riittävät tekstien tuottamiseen (esim. kappalejako).</p> <p>T8: Tekstien tuottaminen Oppilas kirjoittaa ymmärrettäviä, kokonaisia tekstejä kieliopillisista puutteista huolimatta. Oppilaan sanasto on enimmäkseen teksteihin sopivaa. Oppilas noudattaa pääpiirteissään kirjoitetun kielen normeja.</p> <p>T9: Tekstien arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen Oppilas arvioi ohjatusti tekstejään palautteen perusteella. Oppilas antaa valmiiden kriteerien pohjalta palautetta muille.</p>

sisältöalue	S4: Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen
laaja-alainen osaaminen	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
tavoite	<p>T10: ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia (L2, L4)</p> <p>T11: innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön (L2)</p> <p>T12: ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria (L2, L4)</p>
oppimisen tavoitteet	<p>T10: Oppilas oppii vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä sekä puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia.</p> <p>T11: Oppilas oppii tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja oppii lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaistuu lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön.</p> <p>T12: Oppilas oppii havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta, saa tukea monikielisen ja -kulttuurisen identiteettinsä kehittymiseen sekä oppii hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria.</p>
tavoitteisiin liittyvät sisällöt	<p>T10: Monipuolisia kielenkäyttötilanteita ja niiden havainnointia (esim. puhutun ja kirjoitetun kielen erot). Nominien sijamuotojen merkityksen ja käytön harjoittelemineen (esim. nominatiivi, genetiivi, partitiivi ja paikallissijat). Verbin aika- ja persoonamuotojen nimeäminen ja käyttäminen. Peruslauseenjäsenet (subjekti, predikaatti, objekti). Sivulauseiden perustyyppit. Suomen vertailu muiden, oppilaalle tutujen kielten piirteisiin (esim. persoonamuodot).</p> <p>T11: Kirjastossa vieraileminen ja kirjaston monipuolinen käyttö. Omaan ikäkauteen ja kiinnostuksen kohteisiin sopivan kirjallisuuden etsiminen, lukeminen sekä lukukokemusten jakaminen. Ikäkauteen sopivan media- ja kulttuuritarjonnan hyödyntäminen (esim. elokuvat, mediatekstit ja kansanperinne).</p> <p>T12: Oman elinympäristön monikielisyyden ja -kulttuurisuuden tarkasteleminen (esim. juhlat ja tapahtumat). Oman kielellisen identiteetin tiedostaminen.</p>
arviointi	T10: Kielten ja kielenkäytön piirteiden havainnointi ja vertailu

	<p>Oppilas tunnistaa kielen rakenteita ja säännönmukaisuuksia (esim. sijamuodot, nomini- ja verbityypit, lauseen pääjäsenet) sekä ymmärtää, miten niitä käytetään. Oppilas tunnistaa kirjoitetun ja puhutun sekä yleis- ja puhekielen eroja.</p> <p>T11: Kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemus Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjoja. Oppilas keskustelee ja kirjoittaa lukukokemuksestaan ja kokemuksistaan lasten- ja nuortenkulttuurista (esim. sadut, ohjelmat, pelit, elokuvat, sosiaalinen media).</p> <p>T12: Kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden havainnointi ja oman monikielisen identiteetin ja kielirepertuaarin vahvistaminen Oppilas kuvailee joitakin piirteitä lähiympäristönsä monikielisydestä ja kulttuurisesta moninaisuudesta.</p>
--	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

sisältöalue	S5: Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena
laaja-alainen osaaminen	<p>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</p> <p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</p> <p>L4 Monilukutaito</p> <p>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</p> <p>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen</p>
tavoite	<p>T13: innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita (L1, L2, L7)</p> <p>T14: ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa (L4, L7)</p> <p>T15: kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä (L1, L6, L7)</p>
oppimisen tavoitteet	<p>T13: Oppilas oppii vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita.</p> <p>T14: Oppilas oppii havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa.</p> <p>T15: Oppilas oppii kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä.</p>
tavoitteisiin liittyvät sisällöt	<p>T13: Kielenkäytön oppimistavoitteiden asettaminen oppilaan oman kielitaidon tason mukaan sekä niiden toteutumisen seuraaminen (esim. läksyjen teon säännöllisyys, oppitunnilla osallistuminen, suomen kielen käyttäminen vapaa-aikana, kuten suomenkielisen kirjallisuuden lukeminen ja median seuraaminen).</p> <p>T14: Eri oppiaineiden kieli: tekstien tyypilliset rakenteet, käsitteet ja ilmaisutavat. Eri tiedonalojen tekstien ydinajatuskertominen suullisesti ja kirjallisesti. Omitusta omin sanoin kertomisen harjoittelu (esim. tiivistelmä).</p> <p>T15: Monipuolisiin tiedonhankintakeinoihin harjaantuminen. Lähteiden kriittisen arvioinnin ja vastuullisen hyödyntämisen harjoittelu.</p>
arviointi	<p>T13: Oppimistavoitteiden asettaminen Oppilas tunnistaa useita vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan kielenoppijana ja kielenkäyttäjänä sekä asettaa niihin liittyviä oppimistavoitteita.</p> <p>T14: Eri oppiaineiden kielen ymmärtäminen Oppilas ymmärtää ikätasonsa mukaisia oppiaineiden kielellisiä ilmaisuja ja keskeisiä käsitteitä. Oppilas osaa kertoa oppimistaan osittain omin sanoin.</p> <p>T15: Tekstin rakentaminen ja tiedonhaku Oppilas käyttää lähdetietoa kopioimatta sitä suoraan. Oppilas ymmärtää, mitkä asiat vaikuttavat lähteiden luotettavuuteen. Oppilas edistää yhteistä työskentelyä.</p>